

GeRo

Sote-seminarium 16.4.2018

Tredje sektorns roll i vårdreformen

Riksdagsledamot Veronica Rehn-Kivi

Reformens målsättning

Modernisera
servicen

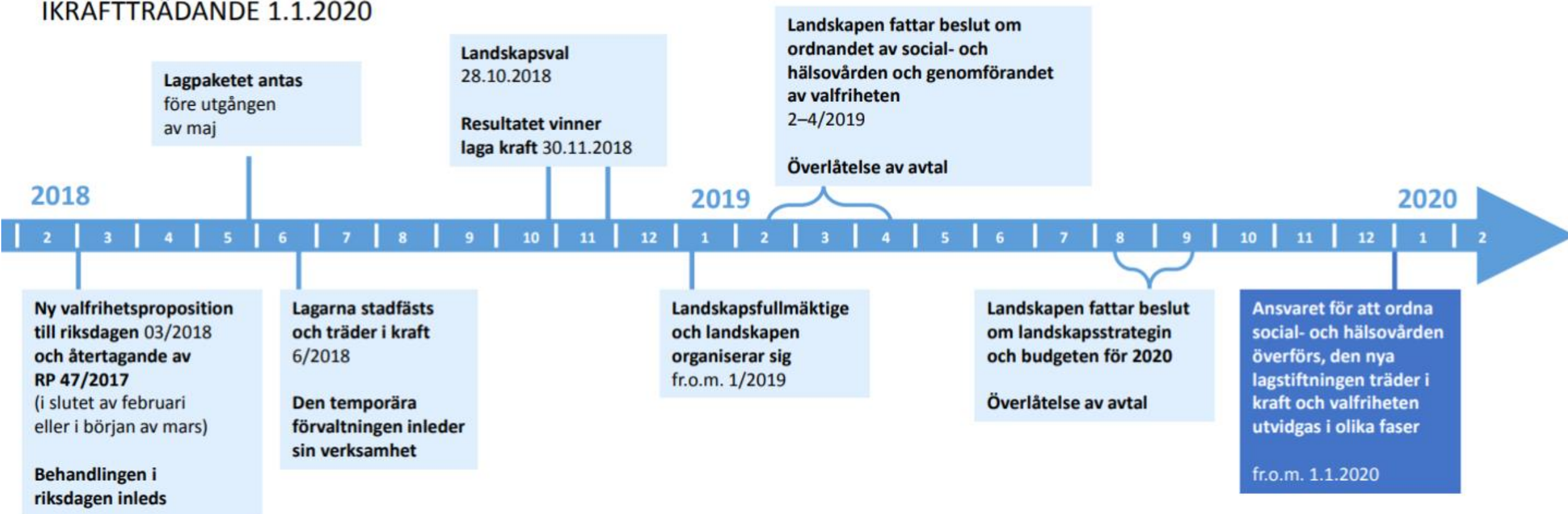
Minska på
skillnaderna i hälsa
och välfärd

Landets hållbarhets-
underskott ska fås
ner med 3 miljarder

BEREDNINGEN OCH GENOMFÖRANDET AV SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDS- OCH LANDSKAPSREFORMEN

FORTSATT PROCESS,
IKRAFTTRÄDANDE 1.1.2020

- I nuläget är det kommunerna, samkommunerna eller staten som ansvarar för att ordna de offentliga social- och hälsovårdstjänsterna.
- Den 1 januari 2020 överförs ansvaret för att ordna tjänsterna till 18 nya landskap.
- Det landskap du bor i kommer i fortsättningen att ansvara för att för att du får de social- och hälsovårdstjänster du behöver.

- Kunden får större möjlighet att välja var han eller hon får social- och hälsovård.
- I och med valfriheten ska kommuninvånaren själv få välja fritt om hen använder sig av vård som produceras offentligt, privat eller av tredje sektorn.
 - Omfattar inte skolhälsovård, studerandehälsovård, barnskyddet
- Detta förväntas:
 - Minska på skillnaderna i invånarnas hälsa och välfärd
 - Utforma tjänster som allt mer utgår från kundens behov
 - Spara pengar genom samarbete och kostnadseffektivitet
 - Ge kunden större möjligheter att påverka besluten i sin region

Kundsedel och personlig budget

- Landskapets affärsverk kan bevilja kunden en kundsedel.
- Med kundsedeln kan patienten skaffa en tjänst från valfri tjänsteproducent.
- Kunden kan få en kundsedel, när landskapets affärsverk har bedömt och konstaterat vilka tjänster kunden behöver.
- Exempelvis kan kunden få en kundsedel för att skaffa hemservice. Då väljer kunden en lämplig producent av hemservice.

Kundsedel och personlig budget

- En personlig budget är i praktiken en betalningsförbindelse med vilken kunden kan skaffa sådana tjänster som står i kundplanen.
- En personlig budget ska erbjudas äldre personer eller personer med funktionsnedsättning som har ett kontinuerligt och omfattande behov av stöd.
- Kunden kan själv besluta varifrån han eller hon skaffar de tjänster som anges i kundplanen, och kunden kan också påverka innehållet i tjänsterna.
- Inga pengar ges någonsin direkt till kunden utan landskapet betalar summan som motsvarar kundsedeln eller den personliga budgeten direkt till tjänsteproducenten.

Vården och tredje sektorn

- I Finland ungefär 1000 aktörer inom tredje sektorn som producerar vårdtjänster
- Valfriheten ger tredje sektorn möjligheter att verka som aktörer där patienten kan använda sin kundsedel eller personliga budget.
- Aktörer inom tredje sektorn erbjuds en möjlighet att producera en större del än tidigare av de offentligt ordnade social- och hälsovårdstjänsterna.
- Valfrihetssystemet skapar lika möjligheter för aktörer inom den privata och den tredje sektorn att ansluta sig till landskapets producentnätverk i fråga om tjänster som omfattas av valfriheten.

Vården och tredje sektorn

- En registrerad förening kan fungera som tjänsteproducent för tjänster som finansieras av landskapet på samma sätt som aktiebolag.
- Företagsekonomisk verksamhet kan dock inte stödas med offentliga medel fastän aktören skulle vara ett allmännyttigt samfund.
- Ett mål med den kommande landskapslagen är att utöka möjligheten till samarbete mellan landskap och organisationer och ge organisationerna mera påverkningsmöjligheter.

Problem och utmaningar med vårdreformen

- Valfriheten kan utvidgas genom **kundsedlar** och **personlig budgetering**, men det borde ske genom försök. Att på en gång öppna marknaderna kan äventyra den offentliga vården och beredskapen på våra sjukhus.
- Kommer reformen att medföra de **inbesparingar** man tänkt sig? Vårdbehovet kommer inte att minska från det nuvarande, tvärtom.
- Håller vi på att göra en reform utan **tillräckliga konsekvensbedömningar**?
- Borde vi ha utgått från att **förbättra och förenhetliga processerna** istället för att bygga upp en massiv landskapsstruktur?

Problem och utmaningar med vårdreformen

- Landskapsbolag, privata bolag och tredje sektorn kommer att konkurrera om kunderna i framtiden.
- Reklam och marknadsföring allt mer viktigt
- Stora privata bolag ”plockar russinen ur kakan”
- Små aktörer kommer att ha svårt att klara sig
- Skillnader i vårdutbudet i olika landskap kan medföra ojämlikhet
- Tredje sektorns finansieringsmodell oklar

Problem och utmaningar med vårdreformen

- Språket!
- 41 § Lag om kundens valfrihet inom social- och hälsovården:
Språket för tjänster som tillhandahålls mot kundsedel och enligt en personlig budget
 - Landskapet ska ***så långt möjligt*** se till att tjänster som tillhandahålls mot kundsedel och enligt en personlig budget finns tillgängliga inom landskapet på landskapets språk, så att kundens valfrihet förverkligas i fråga om dessa tjänster.

FRÅGOR?

